

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 73/1
tel: + 373 (22) 274 565, 273 443; fax: + 373 (22) 270 606; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun.Chișinău

din 25.11.2021

Nr.ASER-67

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art.41 al Legii concurenței nr.183/2012, art.12 și art.20 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului nr.331/2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței,

analizând raportul privind monitorizarea schemei de ajutor de stat existent referitor la aplicarea cotei reduse a taxei pe valoarea adăugată la gazele naturale și gazele lichefiate, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și distribuție a gazelor naturale,

A CONSTATAT:

1. În conformitate cu art.341 din Acordul de Asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (*în continuare* – Acordul de Asociere), unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutor de stat, instituite înainte de 16.08.2013, la acquis-ul Uniunii Europene în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.
2. Potrivit art.3 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat (*în continuare* – Legea cu privire la ajutorul de stat), ajutor existent este ajutor de stat, respectiv schemă de ajutor de stat sau ajutor individual, care exista înainte de intrarea în vigoare a legii prenotate (data de 16.08.2013).

3. În corespundere cu prevederile art.19, alin.(3) al Legii cu privire la ajutorul de stat, furnizorul ajutorului de stat urmează să prezinte Consiliului Concurenței toată informația necesară pentru Registrul ajutoarelor de stat.
4. În temeiul art.20 al Legii cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței are obligația să monitorizeze ajutoarele de stat existente în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate.
5. În conformitate cu art.340, alin.(1) din Acordul de Asociere, ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană, în special a art.107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile Uniunii Europene, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
6. În conformitate cu art.12 al Legii cu privire la ajutorul de stat, în cazul în care în urma activității de monitorizare a unui ajutor de stat existent Consiliul Concurenței constată că ajutorul de stat existent nu mai este compatibil cu prezenta lege, acesta cere furnizorului să ia măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitatea respectivă.
7. Măsura de sprijin, care face obiectul de analiză a prezentei decizii, a început a fi acordată înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, fiind astfel ajutor de stat existent în sensul art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, care în virtutea obligațiilor asumate în Acordul de Asociere, urmează a fi aliniat la prevederile acquis-ului Uniunii Europene în materie de ajutor de stat.

I. Contextul măsurii de sprijin

8. Măsura de sprijin constă în aplicarea cotei reduse a taxei pe valoarea adăugată (*în continuare* – T.V.A.), în mărime de 8%, la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și distribuție a gazelor naturale.
9. Măsura de sprijin nominalizată este acordată în baza art.96, lit. b), liniuța a patra din Codul fiscal nr.1163/1997 (*în continuare* - Codul fiscal).

II. Beneficiarii măsurii de sprijin

- 10.** Potrivit art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.
- 11.** În corespundere cu art.2 al Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (*în continuare* – Legea cu privire la gazele naturale), *întreprindere de gaze naturale* constituie persoană fizică sau persoană juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova în calitate de întreprindere, care desfășoară cel puțin una dintre activitățile de producere, transport, distribuție, stocare sau furnizare a gazelor naturale și care îndeplinește funcții comerciale, tehnice și/sau de întreținere în legătură cu activitățile menționate.
- 12.** În conformitate cu art.10, alin.(1) din Legea cu privire la gazele naturale, în sectorul gazelor naturale sunt desfășurate și reglementate următoarele activități: (i) producerea gazelor naturale; (ii) transportul gazelor naturale; (iii) distribuția gazelor naturale; (iv) stocarea gazelor naturale; (v) furnizarea gazelor naturale; (vi) furnizarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare. Potrivit art.12 din legea nominalizată, activitățile date sunt desfășurate doar în baza licențelor eliberate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
- 13.** În conformitate cu art.2 al Legii nr.461/2001 privind piața produselor petroliere (*în continuare* – Legea privind piața produselor petroliere), participantul la piața produselor petroliere este importatorul, transportatorul, depozitarul și vânzătorul cu amănuntul.
- 14.** Potrivit art.3, alin.(1) al Legii privind piața produselor petroliere, participanții la piața produselor petroliere pot fi persoanele juridice care sunt titulari de licență. Conform art.12, lit. b) al legii menționate supra, licențele se acordă pentru importul și comercializarea cu ridicata și/sau amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

III. Evaluarea măsurii de sprijin prin prisma existenței ajutorului de stat

15. Pentru a constitui ajutor de stat, în sensul art.3 al Legii cu privire la ajutorul de stat, o măsură de sprijin urmează să îndeplinească cumulativ 4 criterii:

- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
- b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
- c) este acordată în mod selectiv;
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

16. În continuare măsura de sprijin acordată va fi examinată prin prisma celor patru condiții stipulate supra.

a) Este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale

Pentru ca o măsură de sprijin să fie acordată din resursele statului este necesar îndeplinirea cumulativă a 2 condiții, și anume: imputabilitatea statului și controlul statului asupra resurselor acordate.

Imputabilitatea statului

17. În cazul în care o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura de sprijin este imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice. Același lucru este valabil și prin acordarea facilităților respective, iar statul renunță la veniturile care urmau a fi încasate în buget, prin urmare măsura de sprijin este acordată din resurse de stat în cazul în care o autoritate publică desemnează un organism privat sau public pentru administrarea unei măsuri care conferă un avantaj.

18. Cota redusă la plata T.V.A. este o normă ce se regăsește în art.96, lit. b), liniuța a patra din Codul fiscal, la implementarea căreia statul are putere discreționară pentru a adopta sau stabili caracteristicile ei concrete. Prin urmare, măsura de sprijin examinată se consideră imputabilă statului.

Transferul de resurse de stat

- 19.** Prin aplicarea cotei reduse la plata T.V.A. la importul și livrarea gazelor naturale și gazelor lichefiate de la poziția tarifară 2711, precum și la serviciile de transport și distribuție a gazelor naturale, statul renunță la o parte din veniturile care urmau a fi încasate în bugetul de stat. Astfel, prin măsura examinată are loc renunțarea furnizorului la veniturile viitoare pe care le-ar obține de la beneficiar, ce constituie un transfer indirect al resurselor de stat.
- 20.** Luând în considerație îndeplinirea cumulativă a condițiilor menționate mai sus, se constată faptul că măsura de sprijin în cauză întrunește prima condiție prevăzută în art.3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

b) Conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață

- 21.** Un avantaj este orice beneficiu economic pe care întreprinderile nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului. Noțiunea de avantaj include toate situațiile în care întreprinderile sunt scutite de costurile inerente activităților lor economice.
- 22.** Prin aplicarea cotei reduse la plata T.V.A., conform art.96, lit. b), liniuța a patra din Codul fiscal, beneficiarii măsurii de sprijin pot presta serviciile la un preț inferior decât în cadrul regimului fiscal normal, ceea ce îi conferă întreprinderii un avantaj economic.
- 23.** Cu referire la cele expuse se constată faptul că, subiecții măsurii analizate obțin un avantaj economic care nu ar fi fost obținute în condiții normale de piață și, respectiv, a doua condiție se consideră întrunită.

c) Este acordată în mod selectiv

- 24.** Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a normelor cu privire la ajutorul de stat, măsura de sprijin trebuie să favorizeze anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri. Prin urmare, nu toate măsurile care favorizează operatorii economici se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau sectoare economice.

25. Evaluarea selectivității materiale pentru măsurile de reducere a obligațiilor normale a întreprinderilor se efectuează prin intermediul unei analize în trei etape¹: 1) Identificarea sistemului de referință; 2) Derogarea de la sistemul de referință; 3) Stabilirea dacă derogarea este justificată de natura sau economia generală a sistemului.
26. Cu referire la *identificarea sistemului de referință*, se stabilește că sistemul de referință este compus dintr-un set coerent de norme care se aplică, în general, pe baza unor criterii obiective, tuturor întreprinderilor care cad sub incidența domeniului său de aplicare, astfel cum este definit prin obiectivul acestuia. De regulă, normele respective definesc nu numai domeniul de aplicare a sistemului, ci și condițiile în care se aplică sistemul, drepturile și obligațiile întreprinderilor care fac obiectul acestuia și aspectele tehnice legate de funcționarea sistemului.
27. Potrivit practicii Uniunii Europene, sistemul de referință reprezintă taxa în sine². În acest sens, cota T.V.A. stipulată în Codul fiscal, de la care se face reducere pentru beneficiarii măsurii de sprijin constituie regimul juridic de referință în vederea aprecierii eventualului caracter selectiv al măsurii în cauză.
28. În art.96, lit.a) din Codului fiscal este prevăzută cota standard T.V.A., în valoare de 20%. Astfel, sistemul de referință al T.V.A. reprezintă cota de 20%.
29. Referitor la *derogarea de la sistemul de referință*, se va stabili dacă măsura de sprijin este susceptibilă să favorizeze anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri în comparație cu alte întreprinderi care, având în vedere obiectivul intrinsec al sistemului de referință, se află într-o situație *de fapt și de drept similară*.
30. Art.96, lit.b), liniuța a patra din Codul fiscal prevede aplicarea cotei de 8% la plata T.V.A. la importul și/sau livrarea gazelor naturale și gazelor lichefiate, precum și la serviciile de transport și distribuție a gazelor naturale. Astfel, s-a examinat faptul dacă măsura de sprijin nominalizată poate să favorizeze întreprinderile care

---

¹ Comunicatul Comisiei Europene privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la art.107, alin.(1) din TFUE, pct.128

² Comunicatul Comisiei Europene privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la art.107, alin.(1) din TFUE, pct.134

prestează serviciile nominalizate în comparație cu alte întreprinderi care se află în situație de fapt și de drept comparabilă.

31. Reieșind din experiența Uniunii Europene (cazurile Comisiei Europene SA.25254 (NN18/2009), pct.27-29 și SA.34469 (2014/NN ex 2012/CP), pct.56-57), se rezumă faptul că în vederea stabilirii dacă întreprinderile se află într-o situație de fapt și de drept similară, având în vedere obiectivul intrinsec al sistemului de referință, urmează a fi examinat dacă întreprinderile se supun aceluiași reglementări și dacă prestează servicii substituibile.
32. Produsele de la poziția tarifară 2711 "Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase" din anexa la Nomenclatura combinată a mărfurilor (Legea nr.172/2014), pentru care este aplicată cota redusă T.V.A. la import și livrare, cuprind integral categoriile gazelor naturale și gazelor lichefiate cu produsele complementare.
33. Cota redusă a T.V.A. este aplicată de către întreprinderile care dețin licența privind: transportul gazelor naturale; distribuția gazelor naturale; furnizarea gazelor naturale; furnizarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare; importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat; comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat la stațiile de alimentare. Totodată, cota redusă a T.V.A este aplicată și la importul gazelor naturale.
34. În vederea aplicării cotei reduse a T.V.A., întreprinderea urmează să presteze una din serviciile sus-menționate și/sau să dețină licență în acest sens. În consecință, măsura de sprijin examinată nu prevede careva condiții suplimentare care urmează a fi îndeplinite de către întreprinderi în vederea beneficiii de cota redusă T.V.A.
35. Reieșind din cele expuse mai sus, prin aplicarea cotei reduse T.V.A. întreprinderile care importă și/sau livrează gaze naturale și gaze lichefiate nu sunt favorizate în raport cu alte întreprinderi aflate într-o situație de fapt similară. Astfel, se constată că *măsura de sprijin nu întrunește criteriul de selectivitate.*

d) Denaturează sau riscă să denatureze concurența

36. Pentru a se considera că măsura de sprijin denaturează sau riscă să denatureze concurența, aceasta urmează a fi susceptibilă să amelioreze poziția concurențială a beneficiarului în comparație cu celelalte întreprinderi cu care acesta concurează.

37. Măsura de sprijin examinată este direcționată tuturor participanților la piața gazelor naturale și piața gazelor lichefiate, fără a fi specificate criteriile anumite sau condiții suplimentare de corespundere pentru aplicarea măsurii.
38. În acest context, se constată faptul că măsura de sprijin nu oferă un avantaj economic unor întreprinderi în comparație cu altele. Astfel, nu există riscul de denaturare a concurenței.

IV. Experiența Uniunii Europene

39. Potrivit pct.29 al Directivei nr.2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (*în continuare* – Directiva), în statele membre ale Uniunii Europene se fixează o cotă standard minimă T.V.A. de 15%, sub rezerva unor revizui. Statele membre au dreptul să aplice, una sau două cote reduse³, reprezentând un procent din baza de impozitare, care nu poate fi mai mic de 5%⁴.
40. În baza art.102 al Directivei, statele membre pot aplica o cotă redusă T.V.A. la livrarea de gaze naturale, cu condiția să nu determine nici un risc de denaturare a concurenței. În acest direcție, orice stat membru care intenționează să aplice o cotă redusă T.V.A. la livrarea gazelor naturale urmează să informeze în prealabil Comisia Europeană, care decide asupra existenței riscului de denaturare a concurenței a măsurii în speță. Totodată, în cazul în care Comisia nu adoptă o decizie în acest sens, în termen de trei luni de la primirea informațiilor, se consideră lipsa riscului de denaturare a concurenței.
41. Totodată, prin Decizia Comisiei Europene nr.2003/633/EC referitor la cererea depusă de Portugalia privind aplicarea cotei reduse T.V.A. la livrarea gazelor naturale⁵, s-a constatat faptul că instituirea cotei reduse a T.V.A. la livrarea gazelor naturale reprezintă o măsură generală, fiind aplicată tuturor participanților pieței.
42. Adicional, în art.143 al Directivei se prevede expres că statele membre scutesc de plata T.V.A. importul de gaze prin sistemul de distribuție.

---

³ Art.98 din Directivă

⁴ Art.99 din Directivă

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32003D0633>

⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2021-06/vat_rates_en.pdf

43. În baza informației Direcției Generale pentru Impozitare și Uniune Vamală a Comisiei Europene,⁶ la situația din 1 Ianuarie 2021, Franța, Italia, Grecia, Irlanda, Luxembourg aplică cote reduse T.V.A. la livrarea gazelor naturale.

Reieșind din constatările expuse, în vederea realizării angajamentelor asumate prin art.340 și art.341 ale Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014, în temeiul art.39, lit.j) și art.41, alin.(1), lit.q) al Legii concurenței nr.183/2012 și art.3, art.12 și art.20 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței,

DECIDE:

1. Măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art.96, lit.b), liniuța a patra din Codul fiscal, referitor la aplicarea cotei reduse a taxei pe valoarea adăugată, în mărime de 8%, la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale, nu constituie ajutor de stat în sensul art.3 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.
2. Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat vor exclude măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art.96, lit.b), liniuța a patra din Codul fiscal din lista schemelor de ajutor de stat existent.
3. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Finanțelor, Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat.
4. Partea dispozitivă a Deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Ion MAXIM

Vicepreședinte